

တၢ်မၤလိာ်အဘိတဆံ

လၢအပူၤကွၢ်ယံၤမးအခါ,ပုၤအိၣ်ဝဲတၢ်အမံၤမ့ၢ်စီမံၤရွၢ်တိၣ်ခိၣ်ရံၣ်ပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်လၢကဟးထီၣ်ဆူကီၢ်အဲၤကူပတူးလီၤ.ပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤဒုၤတြီၤဖိလၢအဘၣ်တၢ်မၤအာမၤသီအိၣ်လၢကီၢ်အဲၤကူပတူးဒီးယုၤအာၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢကနဲၣ်အိၣ်ကွဲၤဆူတၢ်လီၤအဂၤလၢကအိၣ်ကဆိးဝဲန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ကိဝဲတၢ်လီၤသီအိၣ်လၢ(တၢ်အာၣ်လီၤကီၢ်)န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကိတၢ်ခဲအိၣ်ဝဲအါမးဖဲအတၢ်လဲၤကျဲအပူၤဒီးပုၤဂီၢ်မုၢ်စးထီၣ်ကဒီးကဒ့ၣ်တၢ်ဒီးသံကွၢ်စီမံၤရွၢ်တၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယးဒီးယုၤကကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်ဒ်လဲၣ်.စီမံၤရွၢ်ကွဲၤကျဲးစးစံးဆၢလၢအဂၤကတၢ်ဒ်တၢ်သ့အိၣ်ဒီးအိၣ်လီၤ.သန့က့ၢ်တဘျီတခါစီမံၤရွၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ,ဘၣ်ဆၣ်ဒီးယုၤအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဘိဖဲအသးဖျံမ့ၢ်ဂုၤဒီးတသးဖျံမ့ၢ်ဂုၤအခါလီၤ.ယုၤတပျဲလီၤတၢ်အဝဲသ့ၣ်နီတဘျီဘၣ်.

တနံၤန့ၢ်,စီမံၤရွၢ်လဲၤထီၣ်လိာ်အသးဒီးယုၤလီၤ.ယုၤကိးအဝဲလၢကလဲၤထီၣ်ဆူကစၢ်စံးနီၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲစီမံၤရွၢ်လဲၤဆူတၢ်လီၤဖဲန့ၣ်အခါ,ယုၤဟ့ၣ်လီၤပုၤဂီၢ်မုၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ကန့ၣ်ဒီးမၤထွဲယုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်ကမ့ၢ်ပုၤလီၤဆီန့ၣ်လီၤ.လၢဟီၣ်ခိၣ်ပုၤခဲလၢာ်အကျါ,အဝဲသ့ၣ်ကမ့ၢ်ယုၤအပုၤယုၤထၢန့ၣ်လီၤ.စီမံၤရွၢ်က့ၤဒီးတဘၣ်အပုၤဂီၢ်မုၢ်တၢ်အံၤလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ကိးဂၤတူၢ်လိာ်ဝဲလီၤ.အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲဒၣ်(တၢ်လၢယုၤတဲပုၤခဲလၢာ်န့ၢ်,ပကမၤဝဲလီၤ.)

ပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်,ဘၣ်မၤကဆွဲကဆိအနီၢ်ခိၣ်ဒီးအကူအသိးသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.ဝံၤအလီၢ်ခံ,ဖဲသၢနံၤတနံၤန့ၣ်,ကစၢ်ကဟဲလီၤဆူကစၢ်စံးနီၣ်ဒ်သိးပုၤကိးဂၤကထံၣ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်တဲအိၣ်လၢကအိၣ်ခိးစီမံၤရွၢ်ဖဲအလဲဘူးထီၣ်ဆူယုၤအအိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.ဖဲကစၢ်အဆၢဝးတရံးန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်အဆၢအယံ,ပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်လဲၤပိာ်စီမံၤရွၢ်အခံတသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်.ယုၤန့ၢ်စီဆွဲဝဲလီၤ.ပုၤတဂၤလၢလၢမ့ၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးလဲၤထီၣ်ဆူကစၢ်စံးစီမံၤရွၢ်ကဟဲန့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်ကသံဝဲန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ဆူလုာ်ထီၣ်ဝဲဆူကစၢ်ခိၣ်အယံ,စီမံၤရွၢ်တထံၣ်ဘၣ်ယုၤအမဲာ်ဘၣ်ဒီးအဝဲန့ၢ်ဟူထဲယုၤကလုာ်လီၤ.

ယုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤလိာ်အဘိတဆံအံၤ(မ့)တၢ်ဘျီတဖၣ်အံၤလၢပုၤဂီၢ်မုၢ်သ့ၣ်အဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

- ၁) ကဘၣ်ပာ်ယုၤလၢနီၣ်ဂံၢ်တၢ်လၢနတၢ်အိၣ်မူအပူၤ,အိၣ်ဒီးကစၢ်အဂၤအဂၤတဖၣ်လၢယမဲာ်ညါတဂ့ၤ.
- ၂) တုတၢ်ဂီၢ်တၢ်ဖိၣ်လၢနဂီၢ်ဒီးဘါအိၣ်တဂ့ၤဒီးမၤအတၢ်တဂ့ၤ.
- ၃) ပုၤဘၣ်ယုၤနကစၢ်အမံၤလၢတၢ်ကလိကလိအပူၤတဂ့ၤ.အမံၤမ့ၢ်အလီၤဆီဒီးသုအိၣ်သ့ဝဲဖဲန့ၢ်ကတိတၢ်ဘၣ်ယးဒီးအိၣ်(မ့)ဘၣ်ထူကဖၣ်ဆူအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၄) သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်မုၢ်အိၣ်ဘျဲးအနံၤလၢနကဟံစီဆွဲအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.ပတြးအိၣ်ဘျဲးဒီးတဘၣ်မၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၅) ယုၤယိၣ်နမိၢ်နဟံတက့ၢ်,ဒိကန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကလုာ်ဒီးဟံကဲတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဲဝဲတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ၆) မၤသံပုၤနီတဂၤတဂ့ၤ.
- ၇) အဲၣ်ဘၢမါအဲၣ်ဘၢတဂ့ၤ.
- ၈) ဟ့ၣ်တၢ်တဂ့ၤ.
- ၉) အုၣ်နသးကဘျဲးကဘျဲးလၢပုၤလၢနယုၤအဂီၢ်တဂ့ၤ.
- ၁၀) သးကွံၢ်ပုၤလၢနယုၤအတၢ်တဂ့ၤ.

ယုၤဟံလီၤတၢ်ဘျီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆူလၢာ်အလီၤဒီးစီမံၤရွၢ်ဟံးန့ၢ်အိၣ်ဒီးက့ၤလီၤက့ၤလၢကစၢ်လီၤဆူပုၤဂီၢ်မုၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိာ်အဘိတဆံ - သရၣ်အလံာ်န့ၣ်ကျဲ

တၢ်လီၤသးစဲတဖၣ်,

- ၁) ပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်လဲၤတၢ်ဒီးစီမံၤရွၢ်အိၣ်တၢ်လီၤအသိၣ်သိးကအိၣ်မူအဂီၢ်လီၤ.တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်လဲၤလၢအယံၤဒီးပုၤကိးကကဘၣ်အိၣ်တပူၤယီၤလီၤ.ဘၣ်တဘျီဘျီကိးဒီးပုၤအိၣ်ဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ.တဘျီဘျီအဝဲသ့ၣ်သးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤ.ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်လဲၣ်ဂ့ၢ်,ယုၤန့ၢ်ဟံၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂) ယုၤအိၣ်ဒီးတဲတၢ်ဒီးစီမံၤရွၢ်လၢကစၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.ယုၤအိၣ်ဒီးတၢ်တမံၤမံၤလၢကကတဲဘၣ်ပုၤဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲအိၣ်ဒီးလၢပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်အံၤကကထီၣ်ယုၤအပုၤယုထၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲအကမၤဖဲယုၤကတဲအိၣ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃) ဖဲစီမံၤရွၢ်လဲၤထီၣ်ဆူကစၢ်ခိၣ်ကဒီးတဘျီအခါ,ပုၤဂီၢ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အီၤလၢတဘၣ်ပိာ်စီမံၤရွၢ်အခံဘၣ်ဒီး(မ့)တဘၣ်ဂုၢ်ကျဲးစးကွၢ်ဒီးထံၣ်ယုၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးမၤတၢ်အဝဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်.အဝဲသ့ၣ်ကသံဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ၄) စီမံၤရွၢ်ဒ်လဲၣ်ယုၤတဟ့ၣ်အခွဲလၢကထံၣ်အဝဲဘၣ်.ယုၤဟ့ၣ်လီၤစီမံၤရွၢ်တၢ်ဘျီတဖၣ်(ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢမၤလိာ်အဘိတဆံ)ဒ်သိးကဒုးန့ၣ်ပုၤဂီၢ်မုၢ်ကဘၣ်အိၣ်မူဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်,

- ၁) ဘၣ်မနုၢ်အယီၤပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်ဆူကိာ်အံၤကူပတူးလဲၣ်.
- ၂) ပုၤတဂၤလၢအလဲၤဆူပုၤဂီၢ်မုၢ်ဆူတၢ်လီၤအသိၣ်တဂၤအမံၤမုၢ်ဒ်လဲၣ်.
- ၃) စီမံၤရွၢ်ကဘၣ်လဲၤလၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်ဒ်သိးယုၤကတဲတၢ်ဒီးအီၤလဲၣ်.
- ၄) ယုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ပုၤခါလဲၣ်ဒ်သိးစီမံၤရွၢ်ကနီၤလီၤပုၤဂီၢ်မုၢ်လဲၣ်.
- ၅) ယုၤကမၤဝဲသ့ၣ်ဒ်လဲၣ်,ဖဲပုၤဂီၢ်မုၢ်မုၢ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်လဲၣ်.

တၢ်စံးဆၢတဖၣ်,

- ၁) အဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်ဆူတၢ်လီၤအသိၣ်လၢယုၤအၢၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂) ပုၤတဂၤအံၤအမံၤမုၢ်စီမံၤရွၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃) စီမံၤရွၢ်ဘၣ်လဲၤထီၣ်ဆူကစၢ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၄) ယုၤဟ့ၣ်လီၤစီမံၤရွၢ်တၢ်မၤလိာ်အဘိတဆံန့ၣ်လီၤ.
- ၅) ယုၤကမၤကဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢယုၤအပုၤဂီၢ်မုၢ်လီၤဆီန့ၣ်လီၤ.